Jack Nugter

De Koninklijke en Vaderlijke Herder

Overdenkingen uit Psalm 23

© 2018, Jack Nugter
www.jacknelnugter.nl

ISBN 978 94 021 64145

Alle Bijbelteksten die in de hoofdstukken gebruikt worden, zijn ontleend aan de Herziene Statenvertaling, 2010 (HSV). Daarnaast ook enkele keren, met vermelding uit de vertaling van het Nederlandse Bijbelgenootschap uit 1951 (NBG'51) en De Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) van 2004.

Foto omslag: © met toestemming, maar zonder naamvermelding.

Foto's binnenin © Thomas van der Meij en Jack Nugter.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Met dank aan de herder, strijder, vader en koning David
die deze Psalm geschreven heeft.

Met dank aan Martijne Vianen-Kleijne die de tekst heeft gecorrigeerd en aan mijn vrouw Nel die alle tekstverwijzingen heeft gecontroleerd en mij de tijd heeft gegeven om dit boekje te schrijven.

INHOUD

Voorwoord		pagina 9
De Psalm		pagina 11
Hoofdstuk 1	Introductie op de Psalm	pagina 15
Hoofdstuk 2	De HEERE als Herder	pagina 23
Hoofdstuk 3	Volmaakte zorg	pagina 33
Hoofdstuk 4	Rusten bij de bron	pagina 43
Hoofdstuk 5	Wandelen op Gods weg	pagina 57
Hoofdstuk 6	Als het zo moet zijn	pagina 75
Hoofdstuk 7	Goddelijke aanwezigheid	pagina 89
Hoofdstuk 8	Vertroosting	pagina 103
Hoofdstuk 9	Verfrissing aan Zijn tafel	pagina 115
Hoofdstuk 10	Zegeningen die volgen	pagina 131
Hoofdstuk 11	Arriveren in Gods huis	pagina 143
Hoofdstuk 12	Christus onze Herder! (?)	pagina 155
Ten slotte		pagina 167
Gebruikte literatuur		pagina 169
Eerdere boeken		pagina 173

VOORWOORD

Als er een Psalm is die wereldwijd bekend is, het meest bezongen en gememoriseerd wordt en waarover veel geschreven wordt, dan is dat toch wel Psalm 23.

En waarom is dat? Natuurlijk om de rijke inhoud, maar ook zeker door het troost gevende beeld van een Goede Herder die over Zijn schapen waakt.

En Hij waakt niet alleen over hen, Hij zorgt voor hen en leidt hen in rechte sporen, om Zijns Naams wil, Psalm 23:3 (NBG ’51).

Zelf heb ik gemerkt dat er een gevaar in schuilt als je een bepaald Bijbelgedeelte goed kent. Het kan er namelijk voor zorgen dat je je er niet opnieuw in verdiept. En hoewel ik meerdere keren over deze Psalm gesproken en onderwezen heb, ontdek ik er steeds weer nieuwe zegeningen in. Omdat deze Psalm voor bijna iedereen in de context van de herder en de schapen staat, ben ik daar ook van uitgegaan. Om meer inzicht te krijgen in het leven van een herder en zijn schapen, ben ik een keer met een schaapherder opgetrokken.[1] Ik zal niet alles wat ik met hem heb

1 Beroepsherder Thomas van der Meij uit Valkenburg die ook op de omslag staat

meegemaakt en wat hij mij vertelde in dit boekje weergeven, maar ik vond het bijzonder om met hem op te trekken. Het heeft een bijzondere bijdrage geleverd aan dit boekje en me gemotiveerd om het te schrijven.

Als je door de hoofdstukken van dit boekje heengaat, zul je zien dat de Psalm een bredere context heeft. Het is dan ook mijn verlangen dat je deze Psalm opnieuw gaat overdenken zodat de Heilige Geest nieuwe ontdekkingen aan je kan openbaren.

Daarnaast is het mijn verlangen dat dit boekje daar een bijdrage aan mag leveren. Dat je na het lezen opnieuw onder de indruk van deze bijzondere Psalm raakt en dat de Heere God daar de dank, de lof en de eer voor ontvangt.

Het boekje is ook te gebruiken als materiaal voor studieavonden in gemeentes en op kringen of deelgroepen die bij gemeenteleden thuis worden gehouden. Het kan een leidraad zijn voor verschillende avonden en natuurlijk uitdagen tot gespreksstof. Om daaraan bij te dragen zijn er na elk hoofdstuk enkele vragen toegevoegd. Vragen die persoonlijk beantwoord kunnen worden, maar tevens kunnen dienen als gespreksstof voor de gehele groep.

Gods rijke zegen bij het lezen toegewenst,

Jack Nugter

Psalm 23 (HSV)

[1]De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets. [2]Hij doet mij neerliggen in grazige weiden, Hij leidt mij zachtjes naar stille wateren. [3]Hij verkwikt mijn ziel, Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid, omwille van Zijn Naam. [4]Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, ik zou geen kwaad vrezen, want U bent met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij. [5]U maakt voor mij de tafel gereed voor de ogen van mijn tegenstanders; U zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over. [6]Ja, goedheid en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven. Ik zal in het huis van de HEERE blijven tot in lengte van dagen.

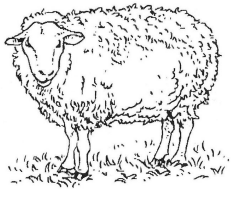

Psalm 23 (NBG'51)

[1]De Here is mijn herder, mij ontbreekt niets; [2]Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij aan rustige wateren; [3]Hij verkwikt mijn ziel. Hij leidt mij in de rechte sporen om zijns naams wil. [4]Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij. [5]Gij richt voor mij een dis aan voor de ogen van wie mij benauwen; Gij zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over. [6]Ja, heil en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven; ik zal in het huis des Heren verblijven tot in lengte van dagen.

Hoofdstuk 1
Introductie

Zoals in het voorwoord al is gezegd, is Psalm 23 enorm bekend. De reden is natuurlijk de rijke inhoud, maar ook de poëtische wijze waarop de Psalm geschreven is, draagt daaraan bij. De inhoud is tevens zo waarheidsgetrouw, omdat de Psalm door een ervaringsdeskundige geschreven is. David had namelijk een relatie met God en voordat hij militair en koning werd, was hij een herder. Psalm 23 staat niet op zichzelf. Het staat natuurlijk in de context van de gehele Bijbel, maar ook binnen de Psalmen heeft het een bijzonder plaats. Voorganger R.E. Harlow schrijft in zijn boekje "Songs of Israel"[2] het volgende;

- Psalm 22 beschrijft de Goede Herder die voor Zijn volk lijdt en sterft.
- Psalm 23 beschrijft de Goede Herder die voor Zijn volk zorgt.
- Psalm 24 beschrijft de Goede Herder die voor Zijn volk in glorie en heerlijkheid terugkomt.

Andere gedeelten in het Oude Testament die over het herderschap van de Heere God gaan zijn bijvoorbeeld Psalm 78:52 waar staat;

"Hij liet Zijn volk als schapen wegtrekken en leidde hen als een kudde door de woestijn."

En verder ook Jesaja 40:11;

2 R.E. Harlow, Songs of Israel, pagina 32

"Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden."

En natuurlijk de prachtige verzen uit Ezechiël 34 die daarin niet mogen ontbreken. De verzen 11 t/m 16 geven het herderschap van de Heere God opnieuw zo prachtig weer. Er wordt in dit gedeelte heel sterk bevestigd dat de Heere *Zelf* voor de kudde zal zorgen. Om die reden heb ik dat dan ook onderstreept. De tekst is als volgt;

"Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Zelf naar Mijn schapen vragen en naar ze op zoek gaan. Zoals een herder op zoek gaat naar zijn kudde op de dag dat hij te midden van zijn verspreide schapen is, zo zal Ik op zoek gaan naar Mijn schapen. Ik zal ze redden uit alle plaatsen waarheen ze verspreid zijn op de dag van donkere wolken. Ik zal ze uitleiden uit de volken, ze bijeenbrengen uit de landen en ze brengen naar hun land. Ik zal ze weiden op de bergen van Israël, bij de waterstromen en in alle bewoonbare plaatsen van het land. In goede weide zal Ik ze weiden en op de hoge bergen van Israël zal hun weideplaats zijn. Ze zullen daar neerliggen in een goede weideplaats en ze zullen grazen in de voortreffelijkste weide op de bergen van Israël. Ik zal Zelf Mijn schapen weiden en Ik zal ze Zelf doen neerliggen, spreekt de Heere HEERE. Het verlorene zal Ik zoeken, het afgedwaalde zal Ik terugbrengen, het gebrokene zal Ik verbinden, en het zieke zal Ik versterken, maar het welgedane en het sterke zal Ik wegvagen. Ik zal ze weiden zoals het hoort."

En dan zien we daarin gelijk al de heenwijzing naar de Goede Herder, de Here Jezus Christus. Want uiteindelijk wijst al het herderschap uit het Oude Testament niet alleen naar de Heere God als Herder voor zijn volk Israël, maar indirect naar de Here Jezus als de Goede Herder voor Zijn volk en de gemeente. Kijk maar eens hoe de profeet Ezechiël dat omschrijft;

"Ik zal over hen één Herder doen opstaan en Die zal ze weiden: Mijn Knecht David. Híj zal ze weiden en Híj zal een Herder voor ze zijn."[3]

Het is de apostel Johannes die daar in zijn evangelie aandacht aan besteedt. Het evangelie van Johannes laat in hoofdstuk tien duidelijk de verwezenlijking van het herderschap in Christus Jezus zien. Niet voor niets zegt Hij dan ook;

"Ik ben de goede Herder en Ik ken de Mijnen en word door de Mijnen gekend, zoals de Vader Mij kent en Ik de Vader ken; en Ik geef Mijn leven voor de schapen."[4]

Voorganger Arno C. Gaebelein schrijft in zijn uitleg over de Psalmen het volgende; *"Wie ontkent dat Christus als Goede Herder voor onze zonden stierf, heeft geen recht op de vertroosting en zorg van Christus als Goede Herder voor Zijn schapen. Zo heeft ook de ongelovige, de niet-geredde, het recht niet om te zeggen: "De Heere is mijn Herder, mij ontbreekt niets."*[5]

---

3 Ezechiël 34:23
4 Johannes 10:14, 15
5 Arno C. Gaebelein, The Psalms, pagina 111

Wat hij schrijft kan hard overkomen, maar aan de andere kant zegt de Here Jezus zelf ook dat alleen de Zijnen Zijn stem zullen herkennen. Alleen de Zijnen volgen Hem. Alleen de Zijnen zullen uit de schaapskooi gaan en weidegrond vinden.[6] Er is duidelijk onderscheid! Daarbij hoort de vraag: "Ken jij de Here Jezus als de Goede Herder, oftewel, heb je Hem aanvaard of aangenomen als persoonlijk Verlosser en Zaligmaker?" Als dat zo is, dan is het eerste vers van Psalm 23 ook voor jou waarheid geworden, namelijk; *"De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets."*

Maar voordat we ons verder in de Psalm gaan verdiepen nog even het volgende; de indeling van de Psalm. Er zijn verschillende indelingen te maken. De ene indeling is niet beter dan de andere, maar elk geeft een andere kijk op de Psalm. De verschillende indelingen werken niet als een paradox, maar ze vullen elkaar juist op een bijzondere wijze aan. Een indeling kan bijvoorbeeld zijn:

a. Het geheim van de bron van het leven, vers 1.
b. Het geheim van een gebalanceerd leven, verzen 2-5.
c. Het geheim van een voltooid leven, vers 6.

Een ander manier om een indeling te maken is:

a. In de grazige weiden is Zijn voorziening volledig toereikend, verzen 1-3.

6 Johannes 10:3-9